

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતે ગુજરાતની ઉચ્ચ અદાલતમાં

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નંબર ૧૧૨૨૦/૨૦૧૩

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ મૌલિક જે. શેલત

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા.	ના.
	✓	

=====

અમૃતલાલ વીરાભાઈ શાહ મુખત્યારનામા ધારક મારફતે અને અન્ય

વિરુદ્ધ

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(ઓ) નં. ૧.૧, ૧.૨, ૧.૩, ૧.૪, ૧.૫, ૧.૬ તરફથી શ્રી અર્પિત પી.
પટેલ (૫૪૯૭)

અરજદાર(ઓ) નં. ૧ તરફથી શ્રી મનરાજ એ. બારોટ (૬૨૨૪)

સામવાળા નં. ૨ માટે મરહૂમ મુકદ્દમાબાજ કાયદેસરના વારસદારો મારફતે

સામવાળા નં. ૨.૨, ૨.૩, ૨.૪, ૨.૫ તરફથી શ્રી દર્શિત એચ. રાવલ
(૧૧૮૮૭)

સામવાળા નં. ૨.૧ માટે નોટિસ પરત મળેલ નથી

સામવાળા નં. ૧ માટે બજવણી થયા વગર ગુજરી ગયેલ

=====

કોરમ: માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ મૌલિક જે. શેલત

તારીખ: ૨૩/૦૭/૨૦૨૫

મૌખિક ચુકાદો

૧. અરજદારો તરફથી વિદ્વાન વકીલ શ્રી અર્પિત પી. પટેલ અને પ્રતિવાદી નંબરો
૨.૨ થી ૨.૫ માટે વિદ્વાન વકીલ શ્રી દર્શિત એચ. રાવલને સાંભળ્યા.

૨. વર્તમાન રિટ અરજી ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૭ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવી છે, જેમાં નીચેની રાહતની માંગ કરવામાં આવી છે:

“એ) કે માનનીય અદાલત આ અરજી સ્વીકારે અને તેને મંજૂરી આપે.

(બી) કે માનનીય અદાલત વિવિધ નાગરિક અરજી નંબર ૨૭/૨૦૧૨ માં પસાર કરાયેલા લર્નડ પ્રિન્સિપલ સિનિયર સિવિલ જજ, જામનગરના તારીખ ૩૦/૦૪/૨૦૧૩ ના વિવાદિત આદેશ (પરિશિષ્ટ-એફ) ને રદ કરવા અને રદ કરવા માટે ખુશ છે અને વિવિધની પુનઃસ્થાપના માટે વિલંબ માફી અરજીને મંજૂરી આપવાનો આદેશ પસાર કરવા માટે ખુશ છે.સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નંબર ૮૦/૧૯૮૭ માં સિવિલ એપિલકેશન નંબર ૩૨/૨૦૦૦.

(સી) વર્તમાન કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં ન્યાયી, યોગ્ય અને યોગ્ય માનવામાં આવે તેવી અન્ય કોઈપણ અને વધુ રાહત/ઓ કૃપા કરીને મંજૂર કરી શકાય છે.”

૩. પક્ષકારોને ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ તેમની મૂળ સ્થિતિ અનુસાર મોકલવામાં આવશે.

જ. કેસની ટૂંકી હકીકતો એવી જણાય છે કે:

જ.૧.અહીં અરજદાર વિશેષ દીવાની દાવો નંબર ૮૦/૧૯૮૭ નો મૂળ વાદી છે, જે ઘોષણા અને મનાઈ હુકમની માંગ કરતા પ્રતિવાદીઓ સામે અહીં દાખલ કરવામાં આવ્યો છે.આ દાવો સુનાવણીના તબક્કે પહોંચ્યો હતો અને વાદીની અનુપલબ્ધતાને કારણે, તે ૭ ફેબ્રુઆરી, ૨૦૦૦ ના રોજ ડિફોલ્ટ માટે બરતરફ થયો હતો.

જ.૨.વાદીએ સંહિતાના આદેશ ૯, નિયમ ૯ હેઠળ સી એમ એ નંબર ૩૨/૨૦૦૦ તરીકે પુનઃસ્થાપન અરજી દાખલ કરી હોવાનું જણાય છે. સિવિલ પ્રોસિજર (ત્યારબાદ "સી. પી. સી". તરીકે ઓળખવામાં આવે છે).વાદીને સૌથી વધુ જાણીતા કારણો, વાદીની અનુપલબ્ધતાને કારણે, ફરીથી આવી પુનઃસ્થાપન અરજી ૨૫ મી માર્ચ ૨૦૦૩ ના રોજ ડિફોલ્ટ માટે બરતરફ કરવામાં આવી હતી.

જ.૩.વાદીએ ઉપરોક્ત પુનઃસ્થાપન અરજીમાં પુનઃસ્થાપન અરજી દાખલ કરવામાં લગભગ ૯ વર્ષ અને ૨૩ દિવસનો સમય લીધો હતો.તેથી, વાદીએ સી

એમ એ નંબર ૨૭/૨૦૧૨ તરીકે અરજી દાખલ કરી હોવાનું જણાય છે, જેમાં પુનઃસ્થાપન અરજી દાખલ કરવામાં ૯ વર્ષથી વધુ વિલંબની માફી માંગવામાં આવી છે, જે આ બાબતમાં વિવાદિત છે.

૪.૪.ઉપરોક્ત પુનઃસ્થાપન અરજીમાં પુનઃસ્થાપન અરજી દાખલ કરવામાં ૯ વર્ષ અને ૨૩ દિવસનો ભારે વિલંબ થયો હોવાથી, પ્રતિવાદીઓએ તેમનો જવાબ દાખલ કરીને તેનો વિરોધ કર્યો હતો.

૪.૫.પક્ષકારોને લાંબા સમય સુધી સાંભળ્યા પછી, ટ્રાયલ કોર્ટે ૩૦મી એપ્રિલ, ૨૦૧૩ના રોજ તેના ચુકાદા અને આદેશ દ્વારા ઉપરોક્ત વિવાદિત વિલંબ અરજીને નકારી કાઢી હતી અને જણાવ્યું હતું કે વાદી દ્વારા ન તો પૂરતું કારણ આપવામાં આવ્યું છે અને ન તો પુનઃસ્થાપન અરજીમાં પુનઃસ્થાપન અરજી દાખલ કરવામાં આવા અતિશય લાંબા વિલંબને માફ કરવા માટે કોઈ કારણો છે.આમ, ટ્રાયલ કોર્ટે વાદીને કાયદા હેઠળ તેના માટે ઉપલબ્ધ કાનૂની ઉપાયને અનુસરવામાં બેદરકારીભર્યો અને ખૂબ જ અવ્યવસ્થિત ગણાવ્યો છે, જેથી વાદીની તરફેણમાં તેની વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ કર્યો નથી.

૪.૬.ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા વિવાદિત આદેશથી વ્યથિત વાદીએ હાલની રિટ અરજીને પસંદ કરી છે.

પ. વાદી-અરજદારની રજૂઆત:

પ.૧.વિદ્વાન વકીલ શ્રી પટેલ રજૂ કરશે કે ટ્રાયલ કોર્ટે પુનઃસ્થાપન અરજી દાખલ કરવામાં વિલંબને માફ ન કરીને કાયદાની ગંભીર ભૂલ કરી છે, વાદી પર ખર્ચ લાદીને વિલંબ અરજીની મંજૂરી પણ આપી નથી, જેથી ન્યાયક્ષેત્રની ભૂલ થઈ છે જેને આ અદાલત દ્વારા સુધારવાની જરૂર છે.

પ.૨.વિદ્વાન વકીલ શ્રી પટેલ રજૂ કરશે કે પુનઃસ્થાપન અરજી દાખલ કરવામાં વિલંબનું મુખ્ય કારણ એ હતું કે વાદી દ્વારા રોકાયેલા વિદ્વાન વકીલે તેમને વર્ષ ૨૦૦૩ માં થયેલી પુનઃસ્થાપન અરજીને રદ કરવા વિશે જાણ કરી ન હતી, જે વાદીને જ્યારે ખબર પડી ત્યારે તેણે અન્ય વકીલનો સંપર્ક કર્યો હતો, જોકે વર્ષ ૨૦૧૨ માં અને તે પછી તરત જ, વાદીએ વિવાદિત અરજી દાખલ કરી હતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વાદીને તેના સંબંધિત વકીલ દ્વારા સમગ્ર સમય દરમિયાન એવી છાપ આપવામાં આવી હતી કે તેની બાબત ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ વિચારણા માટે બાકી છે એટલે કે અગાઉની પુનઃસ્થાપન અરજી અને સદ્ભાવનાથી, વાદી વ્યક્તિગત રીતે કેસની સ્થિતિ તપાસવા માટે અદાલતમાં ગયો નથી, જેના પરિણામે પુનઃસ્થાપન અરજી દાખલ કરવામાં વિલંબ.

પ.૩.વિદ્વાન વકીલ શ્રી પટેલ આગળ રજૂઆત કરશે કે વાદી કેન્સાનો કાયમી રહેવાસી છે અને જામનગરમાં રહેતો નથી, જ્યાં તેના દ્વારા દાવો/પુનઃસ્થાપનની

સ્થાપના કરવામાં આવી હતી.જોકે તેઓ વર્ષ ૨૦૦૬ અને ૨૦૦૮માં ભારત આવ્યા હતા, પરંતુ વર્ષ ૨૦૦૬માં મુંબઈમાં તેમની પત્નીની સર્જરી પૂર્ણ કર્યા બાદ તેઓ કેન્યા પરત ફર્યા હતા પરંતુ ક્યારેય જામનગરની મુલાકાત લીધી ન હતી.જેમ કે જ્યારે તેઓ વર્ષ ૨૦૦૮માં જામનગરની મુલાકાતે આવ્યા હતા, ત્યારે સંબંધિત વકીલે તેમને મહેસૂલ કાર્યવાહીને પડકારવાની સલાહ આપી હતી, જે તેમણે કાનૂની સલાહ મુજબ કરી છે.તેમ છતાં, સંબંધિત સમયે, વિદ્વાન વકીલે તેમને પુનઃસ્થાપન અરજી રદ કરવા વિશે બિલકુલ જાણ કરી નથી; અન્યથા, વાદી માટે ૯ વર્ષ અને ૨૩ દિવસના વિલંબ પછી પુનઃસ્થાપન અરજી દાખલ કરવાનું કોઈ કારણ નહોતું.

પ.જ.વિદ્વાન વકીલ શ્રી પટેલ રજૂ કરશે કે વાદીની ઉંમર આશરે ૮૦ વર્ષની છે, જે કેન્યામાં રહે છે અને તે તેના વકીલ પર નિર્ભર છે, જેમણે કમનસીબે, વર્ષ ૨૦૦૩ માં જ પુનઃસ્થાપન અરજીને બરતરફ કરવા વિશે તેમને યોગ્ય સલાહ/માહિતી આપી ન હતી, જેના કારણે આવી પુનઃસ્થાપન અરજીમાં પુનઃસ્થાપન અરજી દાખલ કરવામાં અજાણતા વિલંબ થયો હતો.

પ.પ.છેલ્લે, વિદ્વાન વકીલ શ્રી પટેલ રજૂ કરશે કે જો પુનઃસ્થાપન અરજી દાખલ કરવામાં વિલંબને માફ કરવામાં આવશે નહીં, કારણ કે સી. પી. સી. ના આદેશ ૯, નિયમ ૯ ના તબક્કે ડિફોલ્ટ માટે દાવો બરતરફ કરવામાં આવ્યો હતો, તેથી વાદી નવો દાવો દાખલ કરવાની સ્થિતિમાં નહીં હોય.આ હકીકતને ધ્યાનમાં

રાખીને, વિદ્વાન વકીલ શ્રી પટેલ આ અદાલતને વિનંતી કરશે કે તે અનુકરણીય ખર્ચ સહિત કોઈપણ શરત લાદીને ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૭ હેઠળ તેના નિરીક્ષણ અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરે, પરંતુ વિલંબને માફ કરવો જોઈએ, જેથી વિવાદિત અરજીને મંજૂરી આપવા વિનંતી કરવામાં આવી હતી.

પ.ક.પોતાની દલીલને સમર્થન આપવા માટે, તેઓએ ૨૦૨૫ (ઓ) એ આઈ જે ઈ એલ-એસ સી ૭૪૯૩૯ [૨૦૨૫-આઈ એન એસ સી-૩૮૨] માં અહેવાલિત ઈન્દર સિંહ વિરુદ્ધ મધ્યપ્રદેશ રાજ્ય કેસમાં ભારતની માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર આધાર રાખશે.

પ.૭.તેથી, ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરતાં, વિદ્વાન વકીલ શ્રી પટેલ આ અદાલતને આ રિટ અરજીને મંજૂરી આપવા વિનંતી કરશે.

ક. પ્રતિભાવ નંબરની રજૂઆત. ૨. ૨ થી ૨.૫-સામાવાણા:

ક.૧.તેનાથી વિપરીત, વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાવલ રજૂ કરશે કે વાદીએ તેના કાનૂની ઉપાયને આગળ વધારવામાં ભારે બેદરકારી દાખવી હતી, જેના કારણે વિલંબ થયો હતો ૯ પુનઃસ્થાપન અરજીમાં પુનઃસ્થાપન અરજી દાખલ કરવામાં વર્ષો, જે ટ્રાયલ દ્વારા યોગ્ય રીતે માફ કરવામાં આવી ન હતી કોઈ.

૬.૨.વિદ્વાન વકીલ, શ્રી રાવલ આગળ રજૂઆત કરશે કે કાયદાની સ્થાયી કાનૂની સ્થિતિ અનુસાર, વાદીને તેના દ્વારા રોકાયેલા વકીલ પર સંપૂર્ણ બોજ અને દોષ મૂકવાની મંજૂરી આપી શકાતી નથી અને જેમ કે, વાદી પર તેની કાનૂની કાર્યવાહીની સ્થિતિ વિશે પૂછપરછ કરવાની અને તપાસવાની ફરજ હતી, ભલે તે વિદેશમાં રહેતા હોય અને આમ કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યા હોય, તેમ છતાં પુનઃસ્થાપન અરજી દાખલ કરવામાં કોઈ વિલંબ થયો હોય, આવા વિલંબને અક્ષમ્ય છે અને તેને માફ કરી શકાતો નથી.

૬.૩.વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાવલ આગળ રજૂઆત કરશે કે સમગ્ર કાર્યવાહી દરમિયાન, જેમ કે વિવાદિત આદેશમાં અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે વાદી તેના દાવાને આગળ વધારવામાં, પુનઃસ્થાપન અરજીમાં સંપૂર્ણપણે આગસુ અને બેદરકારીભર્યો રહ્યો હતો અને તેથી પણ પુનઃસ્થાપન અરજીને બરતરફ કર્યા પછી, તેણે આવી પુનઃસ્થાપન અરજીમાં પુનઃસ્થાપન અરજી દાખલ કરીને ઊંઘમાંથી જાગવામાં લગભગ ૯ વર્ષથી વધુ સમય લીધો હતો.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વાદીનું વર્તન સ્પષ્ટપણે સૂચવે છે કે વાદી તરફથી ઘોર બેદરકારી, અતિશય વિલંબ અને નિષ્ક્રિયતા હતી જેના પરિણામે આટલો મોટો સમજાવી ન શકાય તેવો વિલંબ થયો હતો અને આ બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને તેને માફ કરી શકાતી નથી.

ક.જ.વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાવલ આગળ રજૂઆત કરશે કે જ્યારે વાદી વર્ષમાં પ્રથમ વખત ભારત પાછો આવ્યો ૨૦૦૬ અને તેથી વર્ષ ૨૦૦૮ માં પણ, તે દાવામાં દાખલ કરેલી તેની પુનઃસ્થાપન અરજીની સ્થિતિની સરળતાથી ચકાસણી કરી શક્યો હોત અને આમ ન કરીને અને વર્ષ ૨૦૦૮ માં મહેસૂલ કાર્યવાહીનો પીછો કરવાથી જ સૂચવે છે કે વાદીને દાવાની કાર્યવાહીમાં રસ નહોતો જે તેના દ્વારા સંબંધિત સમયે શરૂ કરવામાં આવી હતી.

ક.પ.વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાવલ આગળ રજૂઆત કરશે કે કાયદાની સ્થાયી કાનૂની સ્થિતિ અનુસાર, જ્યારે વાદી તરફથી ઘોર બેદરકારી, અતિશય વિલંબ અને કઠોર અભિગમ હોય, ભલે પૂરતું કારણ બહાર પાડવામાં આવે, તો પણ અદાલતે આવા અતિશય વિલંબને માફ ન કરવો જોઈએ, અનુકરણીય ખર્ચ સહિત કોઈપણ શરત લાદીને પણ.

ક.ક.છેવટે, વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાવલ રજૂ કરશે કે વાદીની તરફેણમાં પોતાની વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ ન કરતી વખતે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલી કોઈ ભૂલ, કોઈ મોટી ભૂલ અને/અથવા અધિકારક્ષેત્રની ભૂલથી ઘણી ઓછી નથી, પુનઃસ્થાપન અરજી દાખલ કરવામાં આટલા મોટા વિલંબને માફ ન કરીને, આમ, આ અદાલતે ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૭ હેઠળ તેની શક્તિનો ઉપયોગ કરતી વખતે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા આવા તર્કપૂર્ણ આદેશમાં દખલ ન કરવી જોઈએ.

૬.૭.ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરતાં, વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાવલ આ અદાલતને વર્તમાન અરજીને નકારી કાઢવા વિનંતી કરશે.

૭. આગળ કોઈ અને અન્ય રજૂઆતો કરવામાં આવતી નથી.

મુદત માટે મુદ્દો:

૮. ટૂંકા પ્રશ્ન આ અદાલતની વિચારણા માટે આવે છે, કે શું વાદી દ્વારા પુનઃસ્થાપન અરજીમાં પુનઃસ્થાપન અરજી દાખલ કરવામાં ૯ વર્ષ અને ૨૩ દિવસના વિલંબને માફ કરવાનો ઇનકાર કરતો ટ્રાયલ કોર્ટનો વિવાદિત આદેશ ન્યાયી, યોગ્ય અને કાયદા અનુસાર છે કે નહીં?

વિશ્લેષણ:

૯. અહીં ઉપર જે તથ્યો વર્ણવવામાં આવ્યા છે તે વિવાદમાં નથી. વાદીએ વર્ષ ૧૯૮૭માં દાવો દાખલ કર્યો હતો, જે તેની અનુપલબ્ધતાને કારણે વર્ષ ૨૦૦૦માં ૦૭/૦૨/૨૦૦૦ પર ડિફોલ્ટ માટે બરતરફ થઈ ગયો હતો. એવું લાગે છે કે વાદી વિદેશમાં કેન્યામાં રહે છે અને વારંવાર ભારતની મુલાકાત લેતો નથી. તેમ છતાં, વર્ષ ૨૦૦૦ માં જ આપેલ સમયે પુનઃસ્થાપન અરજી સમયસર દાખલ કરવામાં

આવી હતી, પરંતુ વાદીને સૌથી વધુ જાણીતા કારણોસર, તેની યોગ્ય રીતે સારવાર કરવામાં આવી ન હતી, જેના પરિણામે આખરે તેને બરતરફ કરવામાં આવી હતી, એટલે કે તારીખ ૨૩/૦૩/૨૦૦૩ પર કાર્યવાહી ન કરવા બદલ બરતરફ કરવામાં આવી હતી.

૧૦. આક્ષેપિત અરજીમાંથી જ એવું જણાય છે કે વાદી વર્ષ ૨૦૦૬માં ભારત આવ્યો હતો પરંતુ માત્ર મુંબઈ શહેરની મુલાકાત લીધી હતી કારણ કે તેણે તેની પત્નીની સર્જરીમાં ભાગ લેવો પડ્યો હતો અને વાદીના જણાવ્યા અનુસાર, તેણે જામનગરની મુલાકાત લીધી ન હતી જ્યાં ટ્રાયલ કોર્ટ, જામનગર સમક્ષ દાવો/પુનઃસ્થાપન અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી પરંતુ તે કેન્યા પાછો ફર્યો હતો. ત્યારબાદ, તેમણે વર્ષ ૨૦૦૮માં ફરીથી ભારતની મુલાકાત લીધી, જ્યાં તેમણે જામનગરની મુલાકાત લીધી અને તેમના વકીલની સલાહ મુજબ, તેમણે દાવાની મિલકતના સંબંધમાં જ તેમની મહેસૂલ કાર્યવાહી હાથ ધરી.પરંતુ, તે જ સમયે, વાદીએ તેની દાવો/પુનઃસ્થાપન અરજીની સ્થિતિ તપાસવાની ઝંખના કરી ન હતી, તેમ છતાં, વિવાદિત અરજીમાં વાદી દ્વારા સોંપવામાં આવેલું કારણ એ છે કે તેના વકીલે તેને જાણ કરી હતી કે આવી કાર્યવાહી હજુ પણ સિવિલ કોર્ટ સમક્ષ બાકી છે.

૧૧. વાદીએ આખું વલણ જાળવી રાખ્યું છે કે તેના વકીલ દ્વારા વર્ષ ૨૦૦૩ માં પુનઃસ્થાપન અરજીને બરતરફ કરવાની માહિતી ન હોવાને કારણે, તે નિર્ધારિત

સમયની અંદર પુનઃસ્થાપન અરજી દાખલ કરી શક્યો નથી.પરંતુ જ્યારે તેણે વર્ષ ૨૦૧૨માં અન્ય વકીલનો સંપર્ક કર્યો, ત્યારે તેને આવી બરતરફી વિશે ખબર પડી.તેથી, મુખ્ય પુનઃસ્થાપન અરજીમાં અન્ય પુનઃસ્થાપન અરજી દાખલ કરવામાં ૯ વર્ષથી વધુનો વિલંબ થયો હતો.

૧૨. વાદી તરફથી બહાર આવેલો ખુલાસો વકીલના ખતા પર સંપૂર્ણ ભાર મૂકવા સિવાય બીજું કંઈ નથી, કારણ કે વાદીએ સંબંધિત સમયે તેના દ્વારા શરૂ કરવામાં આવેલી દાવાની કાર્યવાહી/પુનઃસ્થાપનની કાર્યવાહીની સ્થિતિને અન્ય કોઈ પણ માધ્યમથી તપાસવાની ચિંતા કરી નથી.જ્યારે, એક વાદી વર્તમાન જેવી પરિસ્થિતિનો સામનો કરી રહ્યો હોય, જ્યાં તેનો દાવો પહેલેથી જ બિન-કાર્યવાહી માટે બરતરફ કરવામાં આવ્યો હોય અને આ રીતે પુનઃસ્થાપન અરજી દાખલ કર્યા પછી, આવા વાદી પાસેથી અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે કે તેણે વધુ સતર્ક અને સાવચેત રહેવું જોઈએ, જેથી તેના દ્વારા શરૂ કરવામાં આવેલી કાર્યવાહી બિન-કાર્યવાહી દ્વારા બરતરફીનો સમાવેશ કરી શકતી નથી.પુનઃસ્થાપન અરજી વાદી દ્વારા સખત રીતે અને કોઈપણ વધુ ડિફોલ્ટ વિના અનુસરવામાં આવવી જોઈએ.જ્યારે, આવી પુનઃસ્થાપન અરજી કાર્યવાહીના અભાવે બરતરફ કરવામાં આવી ત્યારે, તે પ્રથમ દૃષ્ટિએ સૂચવે છે કે કેવી રીતે કેઝ્યુઅલ વાદી/વાદી સિવિલ કોર્ટ સમક્ષ દાખલ કરેલા તેના કાનૂની ઉપાયનો પીછો કરે છે, જેઓ પહેલેથી જ વધુ પડતા બોજ હેઠળ છે.તે જ સમયે, વિરોધી પાસેથી એવી અપેક્ષા રાખી શકાતી નથી કે તે આવી મૂત કાર્યવાહીનો

બચાવ કરવા માટે તેના હિતને જીવંત રાખે, જે આટલા વર્ષો પછી અચાનક સામે આવી હતી કારણ કે વાદી ઊંડી ઊંઘમાંથી જાગી ગયો હતો.

૧૩. તે સાચું છે કે અદાલતે "પર્યાપ્ત કારણ" માટે ઉદાર માળખું આપવું જોઈએ અને કોઈપણ વિલંબ અરજીનો ચુકાદો આપતી વખતે ઉદાર અભિગમ રાખવો જોઈએ.તે જ સમયે, જ્યારે અદાલતને લાગે છે કે વાદી તરફથી ઘોર બેદરકારી, અતિશય વિલંબ અને/અથવા આળસુ અને બેદરકાર અભિગમ છે, ત્યારે કોર્ટે આવા વાદીની તરફેણમાં તેની સકારાત્મક વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ કરતી વખતે ખૂબ કાળજી રાખવી જોઈએ, જેના કારણે આ પ્રકારનો અતિશય વિલંબ થયો હતો.હકીકતમાં, ભારતની માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના તાજેતરના ભૂતકાળનાં નિર્ણયોને ધ્યાનમાં રાખીને, આવા અસ્પષ્ટ, અતિશય વિલંબને કારણે થયું હતું. અરજદારની બેદરકારીને માફ કરવાની જરૂર નથી.

૧૪. અહીં એ પણ નોંધવું જરૂરી છે કે વાદીએ તેના ભૂતપૂર્વ વકીલ સામે કોઈ પગલાં લીધાં નથી, જેમને તેણે દોષિત ઠેરવ્યા છે, તેમ છતાં પુનઃસ્થાપન અરજી દાખલ કરવા માટે પગલાં ન લેવા બદલ સંપૂર્ણ દોષ મૂક્યો છે અને તેથી તેને અગાઉની પુનઃસ્થાપન અરજીને બરતરફ કરવા વિશે સમયસર જાણ પણ કરી નથી.વાદીનું આ વર્તન એ હકીકતની પણ રચના કરશે કે વાદીએ તેને સાબિત કરવા માટે કંઈપણ કર્યા વિના વકીલના ખર્ચા પર પોતાનો ભાર મૂક્યો છે, જે આ અદાલત સામાન્ય રીતે મોટાભાગના કેસોમાં અનુભવ કરે છે જ્યારે પણ

કોર્ટ/ઓથોરિટી સમક્ષ યોગ્ય અરજી/કાર્યવાહી દાખલ કરવામાં અતિશય વિલંબ થાય છે.આ પરિબળ પણ વાદી વિરુદ્ધ ઊભું રહેશે, તેથી ટ્રાયલ કોર્ટ અને તેથી પણ આ કોર્ટ વાદીની તરફેણમાં તેની વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ કરવા માંગશે નહીં.

૧૫. આ રીતે, વર્તમાન રિટ અરજીમાં ભારતના માનનીય સર્વોચ્ચ ન્યાયાલય દ્વારા તેના વિવિધ નિર્ણયોમાં ઘણા શબ્દોમાં જવાબ આપવામાં આવ્યો છે.હું તેમાંના કેટલાક પર આધાર રાખવા માંગુ છું, જે નીચે મુજબ છે:

૧૫.૧.એચ. ગુરુસ્વામી અને અન્ય વિરુદ્ધ એ. કૃષ્ણૈયા મૃત્યુ પામ્યા ત્યારથી વારસદાર દ્વારા ના કેસમાં ૦૮-૦૧-૨૦૨૫ પર આપવામાં આવેલા ભારતની માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના તાજેતરના ભૂતકાળના નિર્ણય પર આધાર રાખવો યોગ્ય રહેશે. સિવિલ અપીલ નંબર ૩૧૭/૨૫૫માં નોંધાયેલા ૨૦૨૫ આઈ. એન. એસ. સી. ૫૩ તરીકે નોંધાયેલ, જેમાં નીચે મુજબ આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું:

“[૧૩] ઉચ્ચ અદાલતે ઉપરોક્ત તમામ પાસાઓની અવગણના શા માટે કરી તે સમજવા માટે અમે અમારી બુદ્ધિના અંતે છીએ.હાઈકોર્ટ દ્વારા આ બધાની અવગણના કરવાનું સારું કારણ શું હતું?સમયાંતરે, સર્વોચ્ચ અદાલતે જિલ્લા ન્યાયતંત્ર તેમજ ઉચ્ચ અદાલતોને યાદ અપાવ્યું છે કે "ઉદાર અભિગમ", "ન્યાયલક્ષી અભિગમ", "નોંધપાત્ર ન્યાય" જેવી

વિભાવનાઓનો ઉપયોગ મર્યાદાના નોંધપાત્ર કાયદાને નિરાશ કરવા અથવા દૂર કરવા માટે થવો જોઈએ નહીં.

[૧૪] અમે અવલોકન કરવા માટે બંધાયેલા છીએ કે ઉચ્ચ અદાલતે ન્યાયિક અંતરાત્મા અને નિયંત્રણોની સંપૂર્ણ ગેરહાજરી દર્શાવી છે, જે પક્ષકારો વચ્ચે નિર્ણય લેતી વખતે ન્યાયાધીશ દ્વારા જાળવવાની અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે.

[૧૫] મર્યાદાના નિયમો પક્ષોના અધિકારોને નષ્ટ કરવા માટે નથી.તેઓ એ જોવા માટે હોય છે કે પક્ષો વિલંબિત વ્યૂહરચનાનો આશરો ન લે પરંતુ તરત જ તેમનો ઉપાય શોધે.

[૧૬] વિલંબની લંબાઈ ચોક્કસપણે એક સુસંગત બાબત છે જેને વિલંબને માફ કરવો જોઈએ કે નહીં તે ધ્યાનમાં લેતી વખતે કોર્ટે ધ્યાનમાં લેવું જોઈએ. અહીં પ્રતિવાદીઓના અભિગમના આધાર પરથી, એવું લાગે છે કે તેઓ કાર્યવાહીની સ્થાપના કરવાના હેતુસર તેમની પોતાની મર્યાદાનો સમયગાળો નક્કી કરવા માંગે છે, જેના માટે કાયદાએ મર્યાદાનો સમયગાળો નિર્ધારિત કર્યો છે. એકવાર એવું માનવામાં આવે કે કોઈ પક્ષ લાંબા સમય સુધી પોતાની નિષ્ક્રિયતાને કારણે ગુણદોષના આધારે આ બાબતને ધ્યાનમાં લેવાનો પોતાનો અધિકાર ગુમાવી ચૂક્યો છે, તો તેને

બિન-ઘરાટાપૂર્વકનો વિલંબ માની શકાતો નથી અને કેસના આવા સંજોગોમાં, તેને એવી દલીલ કરતા સાંભળી શકાતો નથી કે ટેકનિકલ વિચારણાઓ સામે નોંધપાત્ર ન્યાયને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવે.વિલંબની માફી માટેની અરજી પર વિચારણા કરતી વખતે, અદાલતે મુખ્ય મામલાના ગુણદોષ સાથે શરૂઆત ન કરવી જોઈએ. અદાલતની ફરજ છે કે તે પહેલા પક્ષ દ્વારા માફી માંગવા માટે આપવામાં આવેલા સ્પષ્ટીકરણની પ્રામાણિકતાની ખાતરી કરે.તે માત્ર ત્યારે જ છે જ્યારે વાદી અને બીજા પક્ષના વિપક્ષ દ્વારા સોંપેલ પૂરતું કારણ સમાન રીતે સંતુલિત હોય કે જે અદાલત કરી શકે છે વિલંબને માફ કરવાના હેતુસર બાબતની ગુણવત્તાને સહાયમાં લાવો.

[૧૭] અમારું માનવું છે કે મર્યાદાનો પ્રશ્ન માત્ર તકનીકી વિચારણા નથી.મર્યાદાના નિયમો મજબૂત જાહેર નીતિના સિદ્ધાંતો અને સમાનતાના સિદ્ધાંતો પર આધારિત છે.કોઈ પણ અદાલતે 'સ્વોર્ડ ઓફ ડેમોક્રેસીસ' ને અનિશ્ચિત સમય માટે વાદીના માથા પર લટકાવી ન રાખવી જોઈએ."

(ભાર મૂકવામાં આવે છે)

૧૫.૨.૨૪નીશ કુમાર અને અન્ય વિરુદ્ધ વેદ પ્રકાશના કિસ્સામાં ૨૦૨૪ (૧૪) સ્કેલ ૪૦૬ માં અહેવાલ આપ્યો હતો, જેમાં નીચે મુજબ ધારવામાં આવ્યો હતો:

“[૧૦] એવું લાગે છે કે સમગ્ર દોષ ટ્રાયલ કોર્ટમાં અરજદારો વતી હાજર રહેલા વકીલના માથા પર ફેંકવામાં આવ્યો છે.અમે સમયાંતરે નોંધ્યું છે કે વાદીઓ તરફથી તેમના વકીલોને અદાલતની કાર્યવાહીમાં હાજરી આપવામાં બેદરકારી અને બેદરકારી માટે દોષિત ઠેરવવાનું વલણ છે.જો આપણે એક ક્ષણ માટે એવું માની લઈએ કે સંબંધિત વકીલ બેદરકાર અથવા બેદરકારીભર્યા હતા, તો પણ આ, પોતે જ, લાંબા અને અતિશય વિલંબને માફ કરવાનો આધાર ન હોઈ શકે કારણ કે વાદી પોતાના અધિકારો પ્રત્યે જાગૃત રહેવાની ફરજ ધરાવે છે અને તેની અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે કે તે તેના કહેવા પર શરૂ કરવામાં આવેલી અદાલતમાં પડતર ન્યાયિક કાર્યવાહી વિશે સમાન રીતે સતર્ક રહે.તેથી, વાદીને વકીલના માથા પર સંપૂર્ણ દોષ ફેંકવાની મંજૂરી આપવી જોઈએ નહીં અને તેથી તેને કોઈપણ સમયે અસ્વીકાર કરવો જોઈએ નહીં અને રાહત મેળવવી જોઈએ નહીં.

[૧૨] મર્યાદાના કાયદાના સંદર્ભમાં, અમે ભારત બેરલ એન્ડ ડ્રમ એમ. એફ. જી. ગો. વિ. માં આ અદાલતના નિર્ણયનો સંદર્ભ લઈ શકીએ છીએ.કર્મચારી રાજ્ય વીમા નિગમ, ૧૯૭૧ ૨ એસસીસી ૮૬૦, જેમાં આ અદાલતે નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો હતો:—

"મર્યાદાના સમયગાળાને લાગુ કરવાની જરૂરિયાત એ સુનિશ્ચિત કરવાની છે કે ચોક્કસ સમયગાળાની અંદર પગલાં શરૂ કરવામાં આવે, સૌપ્રથમ ખાતરી આપવી કે પુરાવાઓની દસ્તાવેજી તેમજ મૌખિક ઉપલબ્ધતા પ્રતિવાદીને તેની સામેના દાવાને લડવા માટે સક્ષમ બનાવે છે; બીજું એ સિદ્ધાંતને અસર કરવી કે કાયદો નિષ્ક્રિય વ્યક્તિને મદદ કરતું નથી અને કાયદાના અદાલતમાં તેમને ભાર મૂક્યા વિના નિષ્ક્રિય રહેવાની મંજૂરી આપીને તેમના અધિકારો પર ઊંઘે છે. આ નિયમનો આધાર જે સિદ્ધાંત બનાવે છે તે મહત્તમ જાગૃતતા, બિન ડર્મીએન્ટીબસ, જુરા સબવેનિઅન્ટ (કાયદાઓ જાગૃત લોકોને મદદ કરે છે અને જેઓ ઊંઘે છે તેમને નહીં) માં વ્યક્ત થાય છે.તેથી, મર્યાદાઓના કાયદાનો ઉદ્દેશ વ્યક્તિને વાજબી સમયની અંદર તેના કાર્યવાહીના અધિકારનો ઉપયોગ કરવા માટે દબાણ કરવાનો છે તેમજ જૂના, નકલી અથવા કપટપૂર્ણ દાવાઓને નિરુત્સાહિત કરવા અને દબાવવાનો પણ છે.

(ભાર મૂકવામાં આવે છે)

૧૫.૩. ૨૦૨૪ (૪) સ્કેલ ૭૫૯ માં નોંધાયેલા કે. બી. લાલ (કૃષ્ણ બહાદુર લાલ) વિરુદ્ધ જ્ઞાનેન્દ્ર પ્રતાપ અને અન્યના કેસમાં નિર્ણયનો સંદર્ભ લેવો અને તેના પર આધાર રાખવો પણ યોગ્ય છે, જેમાં વિલંબની માફીના પાસા પર

કાયદાની સમીક્ષા કર્યા પછી, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો છે:

“૧૦. વિલંબને માફ કરવાની અદાલતની વિવેકાધીન શક્તિનો વિવેકપૂર્ણ રીતે ઉપયોગ થવો જોઈએ અને તેનો ઉપયોગ એવા કિસ્સાઓમાં થવો જોઈએ નહીં કે જ્યાં વાદી તરફથી ઘોર બેદરકારી અને/અથવા યોગ્ય ખંતની જરૂર હોય (જુઓ મજબૂત સન્નમ્મા @સન્યાસિરાવ વિરુદ્ધ રેડ્ડી શ્રીદેવી અને અન્ય (૨૦૨૧) ૧૮ એસસીસી ૩૮૪). વિલંબ માટે કોઈ વાજબી, સંતોષકારક અથવા યોગ્ય સમજૂતીની ગેરહાજરીમાં પણ વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ થવો જોઈએ નહીં (જુઓ પી. કે. રામચંદ્રન વિરુદ્ધ કેરળ રાજ્ય અને અબ્ર, (૧૯૯૭) ૭ એસસીસી ૫૫૬). આમ, તે સ્પષ્ટ છે કે મર્યાદા અધિનિયમની કલમ ૫ માં 'પર્યાપ્ત કારણ' શબ્દોને માત્ર ત્યારે જ ઉદાર રચના આપી શકાય છે, જ્યારે કોઈ બેદરકારી, નિષ્ક્રિયતા, અથવા પ્રામાણિકતાની ઈચ્છા વાદી માટે આરોપપાત્ર નથી (જુઓ બસાવરાજ અને અબ્ર. વી.વિશેષ જમીન સંપાદન અધિકારી., (૨૦૧૩) ૧૪ એસસીસી ૮૧). વિલંબને માફ કરવા માટે જે સિદ્ધાંતોને ધ્યાનમાં રાખવા જોઈએ તેનો સારાંશ આ અદાલત દ્વારા ઈશા ભટ્ટાચાર્જ વિરુદ્ધ રઘુનાથપુર નક્કર અકાદમી અને અન્યની વ્યવસ્થાપન સમિતિ, (૨૦૧૩) ૧૨ એસસીસી ૬૪૯ માં સંક્ષિપ્તમાં આપવામાં આવ્યો હતો અને તે નીચે પ્રમાણે પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યા છે:” ૨૧.૧.(i) વિલંબની માફી

માટેની અરજ સાથે વ્યવહાર કરતી વખતે ઉદાર, વ્યવહારિક, ન્યાયલક્ષી, બિન-પાંડિત્યપૂર્ણ અભિગમ હોવો જોઈએ, કારણ કે અદાલતોએ અન્યાયને કાયદેસર બનાવવો જોઈએ નહીં પરંતુ અન્યાયને દૂર કરવા માટે બંધાયેલા છે.૨૧.૨.(૨) "પર્યાપ્ત કારણ" શબ્દોને તેમની યોગ્ય ભાવના, ફિલસૂફી અને હેતુને ધ્યાનમાં રાખીને સમજવા જોઈએ કે આ શબ્દો મૂળભૂત રીતે સ્થિતિસ્થાપક છે અને તથ્ય-સ્થિતિ પ્રાપ્ત કરવા માટે યોગ્ય પરિપ્રેક્ષ્યમાં લાગુ કરવા જોઈએ.

૨૧.૩.(૩) નોંધપાત્ર ન્યાય સર્વોપરી અને નિર્ણાયક હોવાથી તકનીકી વિચારણાઓ પર અનુચિત અને બિનજરૂરી ભાર ન આપવો જોઈએ.

૨૧.૪.(૪) વિલંબના ઇરાદાપૂર્વકના કારણ સાથે કોઈ ધારણા જોડી શકાતી નથી, પરંતુ વકીલ અથવા વાદીની ઘોર બેદરકારીની નોંધ લેવી જોઈએ.

૨૧.૫.(૫) વિલંબની માફી માંગનાર પક્ષ માટે પ્રમાણિકતાનો અભાવ એ એક નોંધપાત્ર અને સુસંગત હકીકત છે.

૨૧.૬.(૬) એ ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ કે કડક પુરાવાના પાલનથી જાહેર ન્યાયને અસર થવી જોઈએ નહીં અને જાહેર તોફાન થવું જોઈએ નહીં

કારણ કે અદાલતોએ સતર્ક રહેવાની જરૂર છે જેથી આખરે ન્યાયની કોઈ વાસ્તવિક નિષ્ફળતા ન થાય.

૨૧.૭.(૭) ઉદાર અભિગમની વિભાવનાએ વાજબીતાની વિભાવનાને સમાવિષ્ટ કરવી પડશે અને તેને સંપૂર્ણપણે નિરંકુશ મુક્ત રમતની મંજૂરી આપી શકાતી નથી.

૨૧.૮.(૮) અતિશય વિલંબ અને વિલંબ વચ્ચે તફાવત છે. ટૂંકા ગાળા અથવા થોડા દિવસો માટે, પૂર્વગ્રહના અગાઉના સિદ્ધાંત તરફ આકર્ષિત થાય છે જ્યારે બાદમાં તે આકર્ષિત ન પણ થાય.તે સિવાય, પ્રથમ એક કડક અભિગમની બાંહેધરી આપે છે જ્યારે બીજું ઉદાર વર્ણન માટે કહે છે.

૨૧.૯.(૯) પક્ષની નિષ્ક્રિયતા અથવા બેદરકારીને લગતા વર્તન, વર્તન અને વલણ એ ધ્યાનમાં લેવાના સુસંગત પરિબળો છે.તે એટલા માટે છે કારણ કે મૂળભૂત સિદ્ધાંત એ છે કે અદાલતોએ બંને પક્ષોના સંદર્ભમાં ન્યાયના સંતુલનના પ્રમાણને તોલવું જરૂરી છે અને ઉક્ત સિદ્ધાંતને ઉદાર અભિગમના નામે સંપૂર્ણ મંજૂરી આપી શકાતી નથી.

૨૧.૧૦.(૧૦) જો રજૂ કરાયેલ ખુલાસો બનાવટી હોય, અથવા અરજીમાં વિનંતી કરાયેલ આધારો કાલ્પનિક હોય, તો અદાલતોએ સાવચેત રહેવું જોઈએ કે આવા દાવાનો સામનો કરવા માટે બીજા પક્ષનો બિનજરૂરી રીતે પદાંકુશ ન થાય.”

(ભાર મૂકવામાં આવે છે)

૧૫.૪.છેલ્લું પરંતુ ઓછામાં ઓછું નહીં, ૨૦૨૪ આઈ. એન. એસ. સી. ૨૮૬ માં નોંધાયેલા ક્યદેસર ના વારસદારો એન્ડ અન્યો વિરુદ્ધ સ્પેશિયલ ડેપ્યુટી કલેક્ટર (એલ. એ.) દ્વારા પાથાપતિ સુબ્બા રેડ્ડી (મૃત્યુ પામ્યા), ૨૦૨૪ (૪) એસસીઆર ૨૪૧:૨૦૨૪ (૪) સ્કેલ ૮૪૬, ના કેસમાં ભારતની માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટના તાજેતરના ભૂતકાળના નિર્ણય દ્વારા નિર્ધારિત ગુણોત્તરનો ઉલ્લેખ કરવો અને તેના પર આધાર રાખવો પણ નફાકારક છે: જેમાં તેના અગાઉના નિર્ણયોનો ઉલ્લેખ કર્યા પછી, "પર્યાપ્ત કારણ" ના સંદર્ભમાં વિલંબની માફીની મર્યાદાના મુદ્દા પર કેસ કાયદાનો સારાંશ આપ્યો હતો.તે આ રીતે રાખવામાં આવ્યું છે:—

"[૨૬] ઉપરોક્ત કાયદાની જોગવાઈઓ અને આ અદાલત દ્વારા નિર્ધારિત કાયદાની સુમેળભર્યા વિચારણા પર, તે સ્પષ્ટ છે કે:

(૧) મર્યાદા કાયદો જાહેર નીતિ પર આધારિત છે કે અધિકારને બદલે ઉપાયનો અધિકાર જમ કરીને મુકદ્દમાનો અંત આવવો જોઈએ;

(૨) જે અધિકાર અથવા ઉપાયનો લાંબા સમયથી ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો નથી અથવા તેનો લાભ લેવામાં આવ્યો નથી, તે ચોક્કસ સમયગાળા પછી સમાપ્ત થવો જોઈએ અથવા અસ્તિત્વમાં હોવો જોઈએ નહીં.

(૩) મર્યાદા અધિનિયમની જોગવાઈઓનો અર્થ અલગ રીતે કરવો પડશે, જેમ કે કલમ ૩નો અર્થ કડક અર્થમાં કરવો પડશે, જ્યારે કલમ ૫નો અર્થ ઉદારતાથી કરવો પડશે.

(૪) નોંધપાત્ર ન્યાયને આગળ વધારવા માટે, ઉદાર અભિગમ હોવા છતાં, ન્યાયલક્ષી અભિગમ અથવા નોંધપાત્ર ન્યાયના કારણને ધ્યાનમાં રાખી શકાય છે, પરંતુ તેનો ઉપયોગ મર્યાદા અધિનિયમની કલમ ૩ માં સમાવિષ્ટ મર્યાદાના નોંધપાત્ર કાયદાને હરાવવા માટે કરી શકાતો નથી.

(૫) જે પર્યાપ્ત કારણ સમજાવવામાં આવ્યું હોય તો વિલંબને માફ કરવા માટે અદાલતોને વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ કરવાની સત્તા આપવામાં આવી છે, પરંતુ સત્તાનો ઉપયોગ પ્રકૃતિમાં વિવેકાધીન છે અને વિવિધ પરિબળો

માટે પર્યાપ્ત કારણ સ્થાપિત થાય તો પણ તેનો ઉપયોગ કરી શકાતો નથી, જેમ કે, જ્યાં અતિશય વિલંબ, બેદરકારી અને યોગ્ય ખંતનો અભાવ હોય;

(૬) માત્ર અમુક વ્યક્તિઓએ સમાન બાબતમાં રાહત મેળવી હોય, તો તેનો અર્થ એ નથી કે જો અદાલત અપીલ દાખલ કરવામાં વિલંબ માટે દર્શાવવામાં આવેલા કારણથી સંતુષ્ટ ન હોય તો અન્ય લોકો પણ સમાન લાભ મેળવવા માટે હકદાર છે;

(૭) વિલંબને માફ કરવામાં કેસના ગુણદોષોને ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર નથી; અને

(૮) વિલંબની માફની અરજીનો નિર્ણય વિલંબને માફ કરવા અને વિલંબને માફ કરવા માટે નિર્ધારિત પરિમાણો પર કરવો પડશે કારણ કે શરતો લાદવામાં આવી છે, જે વૈધાનિક જોગવાઈની અવગણના સમાન છે.

(ભાર મૂકવામાં આવે છે)

૧૫.૫.૨૦૧૩ (૧૪) એસ. સી. સી. ૮૧ માં નોંધાયેલા બસાવરાજ અને અન્ય વિ. વિશેષ જમીન સંપાદન અધિકારીના કેસ માં ભારતની માનનીય સર્વોચ્ચ

અદાલતના નિર્ણય પર આધાર રાખવો પણ નફાકારક છે. , જેમાં તે નીચે મુજબ રાખવામાં આવે છે:—

“૧૫. આ મુદ્દા પરના કાયદાનો સારાંશ એ રીતે કરી શકાય છે કે જ્યાં કોઈ કેસ અદાલતમાં મર્યાદાની બહાર રજૂ કરવામાં આવ્યો હોય, ત્યારે અરજદારે અદાલતને સમજાવવું પડશે કે “પૂરતું કારણ” શું હતું, જેનો અર્થ થાય છે પૂરતું અને પૂરતું કારણ જે તેને મર્યાદામાં અદાલતનો સંપર્ક કરતા અટકાવે છે.જો કોઈ પક્ષ બેદરકારી દાખવે છે, અથવા કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં તેના તરફથી પ્રામાણિકતાનો અભાવ જોવા મળે છે, અથવા ખંતપૂર્વક કામ કર્યું નથી અથવા નિષ્ક્રિય રહે છે, તો વિલંબને માફ કરવા માટે વાજબી આધાર હોઈ શકતો નથી.કોઈ પણ શરત લાદીને આવા અતિશય વિલંબને માફ કરવામાં કોઈ પણ અદાલતને ન્યાયી ઠેરવી શકાય નહીં.વિલંબની માફીના સંદર્ભમાં આ અદાલત દ્વારા નિર્ધારિત માપદંડોની અંદર જ અરજીનો નિર્ણય લેવાનો છે.જો કોઈ પણ વાજબીપણું આપ્યા વિના વિલંબને માફ કરવા માટે સમયસર અદાલતનો સંપર્ક કરવા માટે વાદીને અટકાવવાનું પૂરતું કારણ ન હોય, તો કોઈપણ શરત મૂકવી એ વૈધાનિક જોગવાઈઓનું ઉદ્ધંધન કરીને આદેશ પસાર કરવા સમાન છે અને તે વિધાનસભાની સંપૂર્ણ અવગણના દર્શાવવા સમાન છે.”

(ભાર મૂકવામાં આવે છે)

૧૫.૬.કંઈક અંશે સમાન વાસ્તવિક પરિસ્થિતિમાં જ્યાં વાદી વિદેશમાં રહેતો હતો અને તેના વકીલ દ્વારા તેને જાણ કરવામાં આવી ન હતી અને તેથી, દાવો ડિફોલ્ટ માટે બરતરફ કરવામાં આવ્યો હતો, વિલંબ/પુનઃસ્થાપન અરજીના સમયે, વકીલ દ્વારા એ અસર માટે સોગંદનામું દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું કે તેણે તેના ક્લાયન્ટ એટલે કે તે દાવાના વાદીને દાવો બરતરફ કરવાના તથ્યની જાણ કરી નથી.પણ જો કે આ હકીકત હોવા છતાં, આ અદાલતની એક સંકલન ખંડપીઠે **સમસુનીશા બેગામ ડો. નસરુદ્દાખાન ના પત્નિ ધનિયાની અને અન્ય વિરુદ્ધ વિષ્ણુકુમાર અંબેલાલ પટેલ ૨૦૧૨ (૩) જી. એલ. આર. ૨૫૬૫** માં અહેવાલ આપ્યો હતો માનનીય ન્યાયમૂર્તિ જે. બી. પારદીવાલા (તે સમયે તેમનું આધિપત્ય હતું) દ્વારા લખાયેલ ને આ રીતે વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવ્યું હતું:

“૨૫. આવા સંજોગોમાં, ટ્રાયલ કોર્ટે વિલંબને આ આધાર પર માફ કરવામાં ગંભીર ભૂલ કરી હતી કે વકીલ શ્રી ઉપાધ્યાયે મૂળ વાદી તેમજ પ્રતિવાદીઓને કાર્યવાહી ન કરવા બદલ દાવો રદ કરવા વિશે જાણ કરી ન હતી.જો હું એક ક્ષણ માટે એમ ધારી લઈશ કે તે પોતે જ સાચું છે, તો પણ આટલા લાંબા અને અતિશય વિલંબને માફ કરવાનો કોઈ આધાર નહીં હોય કારણ કે વાદી પોતાના અધિકારો પ્રત્યે જાગૃત રહેવાની ફરજ ધરાવે છે અને તેના કહેવા પર અદાલતમાં શરૂ કરવામાં આવેલી ન્યાયિક કાર્યવાહી વિશે સમાન રીતે સતર્ક રહેવાની અપેક્ષા રાખવામાં આવે

છે.તેથી, વાદીને વકીલના માથા પર સંપૂર્ણ દોષ ફેંકવાની મંજૂરી આપવી જોઈએ નહીં અને આમ કોઈપણ સમયે તેનો અસ્વીકાર કરવો જોઈએ નહીં અને રાહત મેળવવી જોઈએ નહીં.મને એ જણાવતા ખેદ થાય છે કે વર્તમાન કેસમાં વાદીના વિદ્વાન વકીલ શ્રી ઉપાધ્યાયે કેટલાક કારણોસર સમગ્ર દોષ તેમના માથા પર ઉપાડ્યો છે અને એવું લાગે છે કે વિલંબને માફ કરવાના હેતુથી જ આવું કરવામાં આવ્યું છે.સમય જતાં, વકીલ તરફથી એ સંજોગો સમજાવવા માટે સોગંદનામું દાખલ કરવાની વૃત્તિ વધી રહી છે, જેમાં વિલંબ થયો છે, પછી ભલે તે અપીલને પ્રાધાન્ય આપવામાં હોય અથવા વર્તમાન કેસની જેમ દાવાની પુનઃસ્થાપના માટે અરજી દાખલ કરવામાં હોય. મારો મત છે કે સિવિલ પ્રોસિજર કોડના આદેશ ૯, નિયમ ૯ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીમાં વકીલ દ્વારા સોગંદનામું દાખલ કરવાની પ્રથા સંપૂર્ણપણે ખોટી છે અને તેની નિંદા થવી જોઈએ.મેં ઘણા કિસ્સાઓમાં નોંધ્યું છે કે વકીલની કોઈ ભૂલ ન હોવા છતાં, તે સંપૂર્ણ દોષ પોતાના પર લઈને સોગંદનામું દાખલ કરે છે કારણ કે સુસ્ત અને બેદરકારીભર્યો વાદી ઈચ્છે છે કે તે આવું સોગંદનામું દાખલ કરે જેથી નોંધપાત્ર ન્યાયના નામે સંબંધિત અદાલત તેને દોષિત ઠેરવે. વિલંબને માફ કરો.વકીલનું સોગંદનામું દુર્લભતમ સંજોગોમાં રેકૉર્ડ પર આવી શકે છે, અલબત્ત નહીં.હું એક ફાઇલ માટે એમ માની લઉં કે વર્તમાન કેસમાં મૂળ વાદીના સંબંધિત વકીલ જે દિવસે ટ્રાયલ કોર્ટે બિન-કાર્યવાહી માટે દાવો

ફગાવી દીધો તે દિવસે ૨૦-૯-૧૯૯૯ પર હાજર રહી શક્યા ન હતા, અને તે પછી, તેઓ દાવાની દેખરેખ રાખી શક્યા ન હતા, પરંતુ શું મૂળ વાદીની ફરજ ન હતી કે તે કાર્યવાહી પર નજર રાખે અને દાવાની સ્થિતિ અંગે તેના વકીલ સાથે ઓછામાં ઓછી એક વાર પૂછપરછ કરે? જો મૂળ વાદી અને તેનો પરિવાર યુ. એસ. એ. માં હોત તો પણ આ કરી શકાયું હોત. યુ. એસ. એ. પરંતુ કાયદાની અદાલતમાં વાદી હોવાને કારણે તેમણે કાર્યવાહી તેમજ આવી કાર્યવાહીની સ્થિતિ પર નજીકથી નજર રાખવાની અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે. દાવાની દાવો દાખલ કર્યા પછી વાદી ઊંઘી શકતો નથી અને ૫ વર્ષ પછી ઊંડી ઊંઘમાંથી જાગી શકતો નથી જાણે કે અદાલત આવા બેદરકાર મુકદ્દમાઓ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા દાવાનો સંગ્રહ હોય. જો એમ હોય તો, અદાલત બિન-કાર્યવાહી માટેના દાવાને રદ કરવામાં તદ્દન વાજબી રહેશે અને જ્યાં સુધી સંબંધિત પક્ષ દ્વારા મજબૂત આધાર ન બનાવવામાં આવે ત્યાં સુધી દાવાને પુનઃસ્થાપિત કરવા માટે પૂરતી નફરત હોવી જોઈએ. વકીલો દ્વારા સોગંદનામું દાખલ કરવાની પ્રથા પર ટિપ્પણી કરવામાં હું ખૂબ જ ગંભીર છું તેનું વધુ એક કારણ છે. પક્ષકારોના મનમાં એક સામાન્ય ધારણા છે કે જો કોઈ વકીલ એ સોગંદનામું દાખલ કરીને કહેશે કે તે અદાલતમાં હાજર રહેવા માટે અસમર્થ છે અથવા તેની બેદરકારીને કારણે દાવો અથવા અપીલ રદ કરવામાં આવી છે, તો કોર્ટ ખૂબ જ સ્વેચ્છાએ આવા

સ્પષ્ટીકરણને સ્વીકારશે અને વિલંબને માફ કરશે.આ છાપને નાબૂદ કરવાની જરૂર છે.વકીલો સમયે સમયે ભૂલી જાય છે કે આવા સોગંદનામા દાખલ કરીને ક્લાયન્ટને મદદ કરવાના ઉત્સાહમાં જો કોઈ વાદી સેવામાં ખામીના આધારે વળતર માટે કાર્યવાહી કરશે તો તેઓ મુશ્કેલીમાં મુકાઈ જશે."

(ભાર મૂકવામાં આવે છે)

તેથી, માત્ર એટલા માટે કે વાદી વિદેશમાં રહે છે તે મર્યાદાની મુક્તિ માંગવાનો આધાર નહીં હોય અને ન પણ હોઈ શકે. નિયમિત અંતરાલ પર સિવિલ કોર્ટ સમક્ષ તેના દ્વારા શરૂ કરવામાં આવેલી કાર્યવાહીની ચકાસણીની સ્થિતિ મેળવવાની તેની જવાબદારીમાંથી મુક્ત થઈ જશે.

૧૬. વિદ્વાન વકીલ શ્રી પટેલ દ્વારા ટાંકવામાં આવેલ ચુકાદો હકીકતો પર અલગ પડે છે; ઉદાહરણ તરીકે, **ઇન્દ્ર સિંહ** (ઉપરોક્ત) માં, વર્તમાન કેસથી વિપરીત, રાજ્ય અને ખાનગી પક્ષ વચ્ચેનો વિવાદ, સક્રિય ભાગીદારી સાથે અને શરૂઆતથી જ ગુણદોષ પર લડત આપે છે.તે કેસમાં ઉચ્ચ અદાલતે વિલંબને માફ કર્યા પછી ખાનગી પક્ષ દ્વારા સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ પડકારવામાં આવ્યો હતો.તેથી, હકીકતોની આવી પૃષ્ઠભૂમિને ધ્યાનમાં લેતા, સર્વોચ્ચ અદાલતે વિલંબને માફ કરતા ઉચ્ચ અદાલતના આદેશમાં દખલ કરી નથી.હાથ પરની

અને ટાંકવામાં આવેલી આવી હકીકતો એકસરખી નથી પરંતુ તમામ સંદર્ભમાં તદ્દન અલગ પડે છે અને ખાસ કરીને હાથ પરના કિસ્સામાં, ટ્રાયલ કોર્ટે વાદી દ્વારા બનાવેલ કોઈ પર્યાપ્ત કારણાનું નિરીક્ષણ કરીને તેની તરફેણમાં તેની વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ કર્યો નથી. આમ, મામલાની ગુણવત્તાની તપાસ અલગ પાયા પર ઊભી રહેશે જે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના ઘણા નિર્ણયો દ્વારા સારી રીતે વ્યાખ્યાયિત થશે.કેટલાકનો અહીં નીચે ઉલ્લેખ કરવામાં આવશે.

૧૬.૧.તે હવે કાયદાની સારી રીતે સ્થાપિત કાનૂની સ્થિતિ છે કે જે કેસમાં નીચેની અદાલત દ્વારા વિવેકબુદ્ધિની કોઈપણ હકારાત્મક ક્વાયત હોય, ત્યાં અપીલ અદાલતે સામાન્ય રીતે દખલ કરવી જોઈએ નહીં. જ્યાં સુધી તે મનસ્વી, વિફૂત અને અથવા કાયદાની સ્થાયી કાનૂની સ્થિતિથી વિપરીત ન હોય ત્યાં સુધી અદાલત દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતી આવી વિવેકબુદ્ધિ સાથે.

૧૬.૨.ભારતની માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નીચેના નિર્ણયોનો સંદર્ભ લેવો અને તેના પર આધાર રાખવો યોગ્ય રહેશે, જેણે આ બાબતના આવા પાસાને સ્પષ્ટ કર્યું છે.

૧૬.૩.(૧૯૯૮) ૭ એસ. સી. સી. ૧૨૩ માં નોંધાયેલા એન. બાલકૃષ્ણન વિરુદ્ધ એમ. કૃષ્ણમૂર્તિનાં કેસમાં, તે નીચે મુજબ ધારવામાં આવ્યું છે:—

"[૮] તે સ્વયંસિદ્ધ છે કે વિલંબને માફ કરવો એ અદાલતની વિવેકબુદ્ધિની બાબત છે.મર્યાદા અધિનિયમની કલમ ૫ એવું નથી કહેતી કે વિલંબ ચોક્કસ મર્યાદામાં હોય તો જ આવી વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ કરી શકાય છે.વિલંબની લંબાઈ કોઈ બાબત નથી, સમજૂતીની સ્વીકાર્યતા એ એકમાત્ર માપદંડ છે.કેટલીકવાર સ્વીકાર્ય સમજૂતીના અભાવને કારણે ટૂંકી શ્રેણીનો વિલંબ બિનસહાયક હોઈ શકે છે જ્યારે કેટલાક અન્ય કિસ્સાઓમાં ખૂબ લાંબી શ્રેણીના વિલંબને માફ કરી શકાય છે કારણ કે તેનું સમજૂતી સંતોષકારક છે.એકવાર કોર્ટ સમજૂતીને પર્યાપ્ત તરીકે સ્વીકારે તે પછી તે વિવેકબુદ્ધિની સકારાત્મક ક્વાયતનું પરિણામ છે અને સામાન્ય રીતે સર્વોચ્ચ અદાલતે આવા તારણને ખલેલ પહોંચાડવી જોઈએ નહીં, પુનરાવર્તિત અધિકારક્ષેત્રમાં ઘણું ઓછું, સિવાય કે વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ સંપૂર્ણપણે અસમર્થનીય આધારો પર અથવા મનસ્વી અથવા વિકૃત હોય.પરંતુ તે એક અલગ બાબત છે જ્યારે પ્રથમ અદાલત વિલંબને માફ કરવાનો ઇનકાર કરે છે.આવા કિસ્સાઓમાં, ઉચ્ચ અદાલત વિલંબ માટે દર્શાવવામાં આવેલા કારણને નવેસરથી ધ્યાનમાં લેવા માટે સ્વતંત્ર રહેશે અને આવી ઉચ્ચ અદાલત માટે તે ખુલ્લું છે કે તે નીચલી અદાલતના નિષ્કર્ષ સુધી પણ તેના પોતાના નિષ્કર્ષ પર આવે.

(ભાર મૂકવામાં આવે છે)

૧૬.૪.તેવી જ રીતે, શીઓ રાજ સિંહ (ડી) વારસદાર દ્વારા ના કિસ્સામાં.
(૨૦૨૩) માં નોંધાયેલ ભારતીય સંઘ વિરુદ્ધ ૧૦ એસ. સી. સી. ૫૩૧ આ રીતે
યોજાયો હતો:—

"૩૩.તેમ છતાં, એ ધ્યાનમાં રાખવું અગત્યનું છે કે અમે વિલંબની માફી માટેની અરજીની સુનાવણી કરી રહ્યા નથી, પરંતુ વિલંબની માફી માટેની અરજીને મંજૂરી આપતા હાઈકોર્ટના વિવેકાધીન આદેશ પર અપીલમાં બેસીએ છીએ.પહેલાના કિસ્સામાં, માફ કરવું કે નહીં તે એકમાત્ર પ્રશ્ન હશે જ્યારે પછીના કિસ્સામાં, માફી માટેની પ્રાર્થનાની મંજૂરીની તરફેણમાં વિવેકબુદ્ધિનો યોગ્ય ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે કે કેમ તે પ્રશ્ન હશે.કાયદો એકદમ સારી રીતે નક્કી કરવામાં આવ્યો છે કે "અપીલની અદાલતે સામાન્ય રીતે નીચેની અદાલતો દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતી વિવેકબુદ્ધિમાં દખલ ન કરવી જોઈએ".જો કોઈ સત્તાની જરૂર હોય, તો અમે મંજુનાથ આનંદપ્પા વિરુદ્ધ તમન્નાસા, ૨૦૦૩ ૧૦ એસસીસી ૩૯૦ના નિર્ણયનો નફાકારક રીતે ઉલ્લેખ કરી શકીએ છીએ, જે બદલામાં ગુજરાત સ્ટીલ ટ્યુબ્સ લિમિટેડ વિરુદ્ધ ગુજરાત સ્ટીલ ટ્યુબ્સ લિમિટેડના નિર્ણય પર આધાર રાખે છે.ગુજરાત સ્ટીલ ટ્યુબ્સ મજૂર સભા, ૧૯૮૦ ૨ એસ. સી. સી. ૫૯૩. જ્યાં એવું માનવામાં આવ્યું છે કે "અપીલની સત્તા ત્યારે દખલ કરતી નથી જ્યારે અપીલનો આદેશ સાચો ન હોય, પરંતુ ત્યારે જ જ્યારે તે સ્પષ્ટ રીતે ખોટો હોય".

૪૧. હરીફની દલીલોને ગંભીરતાથી ધ્યાનમાં લીધા પછી, અમને લાગે છે કે પ્રથમ પ્રતિવાદીની સમયસર અપીલ રજૂ કરવામાં અસમર્થતાને કારણે વિલંબને માફ કરવાનો હાઇકોર્ટનો નિર્ણય, તેમાં સોંપેલ કારણોસર, દખલગીરીની બાંધધરી આપતી કોઈપણ ભૂલથી પીડાતો નથી. ઉપરોક્ત ચુકાદાઓએ દર્શાવ્યું છે તેમ, વિવેકબુદ્ધિની આવી ક્વાયત, કેટલીકવાર, અદાલતો દ્વારા ઉદાર અને ન્યાયલક્ષી અભિગમની માંગ કરે છે, જ્યાં રાજ્યને ચોક્કસ છૂટ આપી શકાય છે. ઉચ્ચ અદાલતને નીચલી અદાલતના આદેશની કાયદેસરતા અને માન્યતા પર ચુકાદો આપવાની મંજૂરી ન આપવા અને તે રીતે અપવિત્ર લાભ મેળવવા માટે રાજ્ય દ્વારા અપીલને નિર્ધારિત સમયગાળાની મર્યાદામાં રજૂ કરવામાં અટકાવવાનું કામ કરતી છુપાયેલી શક્તિઓને ભાગ્યે જ અવગણી શકાય છે. સ્પર્ધાત્મક હિતોને સંતુલિત કરવા માટે વ્યવહારિક દ્રષ્ટિકોણ અપનાવીને સરકારી કાર્યોની ભવ્ય યોજનાની કામગીરીમાં આવતા અવરોધો દૂર કરવા પડશે.

(ભાર મૂકવામાં આવે છે)

૧૭. વિદ્વાન વકીલ શ્રી દ્વારા આ રીતે રજૂ કરાયેલી દલીલ પટેલ કે જો વિલંબને માફ કરવામાં નહીં આવે, તો વાદી પ્રતિકારમુક્ત રહેશે કારણ કે તે કોઈ નવો દાવો દાખલ કરી શકશે નહીં. આવી દલીલની એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને પ્રશંસા કરી શકાતી નથી કે વાદીને પોતે આ પરિસ્થિતિ માટે દોષી ઠેરવવો પડે છે

અને લાંબા સમય સુધી તેની નિષ્ક્રિયતાને કારણે અતિશય વિલંબ થયો છે.એકવાર, તેને પુનઃસ્થાપન અરજી દાખલ કરવામાં બેદરકારી દાખવતા અને તેના કાનૂની ઉપાયને અનુસરવામાં વર્ષો સુધી આગસુ રહ્યા પછી, અદાલત તેના બચાવ અને મદદ માટે આવી શકતી નથી.

૧૮. છેવટે, ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૭ હેઠળ નિરીક્ષણ અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરતી વખતે, ઉચ્ચ અદાલતે અપીલ અદાલતના વિવેકાધીન આદેશોમાં દખલ કરવાનું ટાળવું જોઈએ અને ત્યાં મર્યાદા છે, જેથી આ અદાલત તેના પોતાના દૃષ્ટિકોણ અને નીચેની અદાલત દ્વારા લેવામાં આવેલા દૃષ્ટિકોણને બદલી શકતી નથી, સિવાય કે સ્પષ્ટ રીતે મનસ્વી, ખોટી, વિકૃત અને કાયદાની સ્થાયી કાનૂની સ્થિતિથી વિપરીત પસાર કરવામાં આવે, જે પ્રતિવાદીઓ દ્વારા અહીં દર્શાવવામાં આવ્યું નથી.[જુઓ-**સમીર સુરેશ ગુપ્તા ટી. આર. પી. એ. હોલ્ડર વિરુદ્ધ રાહુલ કુમાર અગ્રવાલ, ૨૦૧૩ (૯) એસ. સી. સી. ૩૭૪ (પેરા ૬ અને ૭) અને ગાર્મેન્ટ કાફ્ટ વિ. પ્રકાશ ચંદ ગોયલ, (૨૦૨૨) ૪ એસ. સી. સી. ૧૮૧ (પેરા ૧૫) માં અહેવાલ આપ્યો અને ૧૬)]**

૧૯. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને અને હકીકતમાં, હું વિલંબની અરજીને નકારી કાઢતી વખતે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા સોંપવામાં આવેલા કારણો સાથે સંપૂર્ણ સંમત છું.

૨૦. વિદાય લેતા પહેલા, આ અદાલતે તેના તારીખના ૧૫/૦૭/૨૦૧૩ ના આદેશ દ્વારા અરજદાર/વાદીને પ્રતિવાદીઓના ખર્ચ માટે રૂ૫૦,૦૦૦/- જમા કરાવવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો, જે અરજદાર દ્વારા આ અદાલતની રજિસ્ટ્રીમાં જમા કરવામાં આવ્યો હોવાનું કહેવાય છે.

૨૧. પ્રતિવાદી નંબરો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાવલ ર.ર ર. પ સુધી, તેના ગ્રાહકની સૂચના હેઠળ જણાવે છે કે ઉત્તરદાતાઓને આવા ખર્ચ મેળવવામાં રસ નથી.ઉપરોક્ત હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને, રજિસ્ટ્રીને અરજદાર/વાદીના બેંક ખાતામાં આરટીજીએસ/એનઈએફટી/ચુકવણીની અન્ય કોઈપણ ડિજિટલ પદ્ધતિ, જો કોઈ હોય તો, તેના દ્વારા યોગ્ય ચકાસણી કરવા પર અરજદાર/વાદીને તેના પર ઉપાર્જિત વ્યાજ સાથે, જો કોઈ હોય તો, રૂ૫૦,૦૦૦/- ની રકમ પરત કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે.

નિર્ણય

૨૨. આમ, ઉપરોક્ત ચર્ચા અને કારણોનું પરિણામ એક નિષ્કર્ષ તરફ દોરી જશે કે, પુનઃસ્થાપન અરજી દાખલ કરવામાં વાદી તરફથી ગંભીર બેદરકારી કરવામાં આવી હતી, લગભગ નવ વર્ષ અને પ્રથમ પુનઃસ્થાપન અરજી ૨૬ થયાની તારીખથી તેવીસ દિવસ પછી.વિવાદિત અરજીમાં વાદી દ્વારા આપું કોઈ પૂરતું કારણ બહાર પાડવામાં આવ્યું નથી.

૨૩. ઉપરોક્ત તથ્યો અને અહીં ઉપર ઉલ્લેખિત માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત/આ અદાલતના વિવિધ નિર્ણયોના ગુણોત્તરને ધ્યાનમાં રાખીને, હું મારો મત છે કે વિલંબની અરજીને નકારી કાઢતી વખતે કોઈ ભૂલ નથી, કાયદાની કોઈ ગંભીર ભૂલ અને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલી કાયદાની અધિકારક્ષેત્રની ભૂલ ઘણી ઓછી છે.

૨૪. ઉપરોક્ત કારણો અને નિષ્કર્ષને ધ્યાનમાં રાખીને, ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા વિવાદિત વિલંબ માફી અરજીને નકારી કાઢતો આદેશ ન્યાયી અને યોગ્ય છે, અને રિટ અરજી નકારી કાઢવાને પાત્ર છે અને હકીકતમાં, તે આથી નકારી કાઢવામાં આવે છે.નિયમ નાબૂદ કરવામાં આવ્યો.ખર્ચ માટે કોઈ ઓર્ડર નથી.૩. ની રકમ પરત કરવા માટે નોંધણી. ૫૦, ૦૦૦/તેથી અરજદાર દ્વારા ઉપાર્જિત વ્યાજ સાથે જમા કરવામાં આવે છે, જો ઉપરોક્ત મુજબ અરજદાર/વાદીને હોય તો.

(ન્યાયમૂર્તિ શ્રી મૌલિક જે. શેલત)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: *The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.*